

Valtioneuvoston asetus pelastustoimen neuvottelukunnasta

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain säännökset

Pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa (613/2021) säädetään pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa.

Lain 9 §:ssä säädetään pelastustoimen neuvottelukunnasta. Pykälän 1 momentin mukaan Sisäministeriön yhteydessä toimii pelastustoimen neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tehtävänä on seurata ja arvioida pelastustoimen järjestämisen kehitystä, tehdä ehdotuksia pelastustoimen valtakunnallisiksi tavoitteiksi sekä käsitellä lain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetut sisäministeriön aloitteet ja hyvinvointialueiden esitykset niiden muuttamiseksi, edistää pelastustoimen tiedonhallinnan strategisten tavoitteiden toteutumista, käsitellä hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita ja muita pelastustoimen kehittämistarpeita, käsitellä muita periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia hyvinvointialueiden pelastustoimea koskevia valtion toimenpiteitä sekä edistää valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden yhteistyötä.

Pykälän 2 ja 3 momenttia on muutettu lailla 352/2022. Pykälän 2 momentissa säädetään, että neuvottelukunnan asettaa valtioneuvosto. Neuvottelukunnassa on hyvinvointialueiden sekä sisäministeriön ja muiden hyvinvointialueiden tehtävien ohjaamisesta vastaavien ministeriöiden edustus. Neuvottelukunnassa voi olla jaostoja. Pykälän 3 momentissa säädetään, että neuvottelukunnan kokoonpanosta, toimikaudesta, jaostoista ja tarkemmin tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Esitys valtioneuvoston asetukseksi pelastustoimesta

1 § Neuvottelukunnan kokoonpano ja toimikausi

Asetuksen 1 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin neuvottelukunnan kokoonpanosta sekä neuvottelukunnan toimikaudesta.

Pykälän mukaan neuvottelukunnassa tulisi olla puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä enintään 28 muuta jäsentä, joista jokaisella puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta olisi henkilökohtainen varajäsen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Neuvottelukunnan jäseniksi nimettäisiin enintään kuusi sisäministeriön edustajaa, yksi sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, yksi valtiovarainministeriön edustaja sekä yksi edustaja kultakin hyvinvointialueelta ja Helsingin kaupungilta. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulisi olla sisäministeriön virkamies.

Jos neuvottelukunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen tai varajäsen vaihtuisi kesken toimikauden, sisäministeriö määräisi vaihtuvan henkilön edustaman tahon esityksestä hänen tilalleen uuden, samaa tahoja edustavan jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Säännöksen tarkoituksena on keventää menettelyä, jotta jokaista henkilövaihdosta ei tarvitsisi viedä valtioneuvoston ratkaistavaksi.

Pykälän 5 momentin mukaan neuvottelukunnan toimikausi olisi neljä vuotta. Neuvottelukunnan ensimmäinen toimikausi voisi kuitenkin olla lyhyempi. Neuvottelukunnan toimikausi olisi tarkoituksenmukaista sitoa aluevaalikausiin siten, että neuvottelukunta asetettaisiin aluevaalien jälkeen, kun uudet aluevaltuustot ovat järjestäytyneet. Koska ensimmäinen aluevaalikausi on kestoaltaan lyhyempi kuin neljä vuotta, ensimmäinen neuvottelukunta tulisi voida asettaa lyhyemmäksi ajaksi kuin neljäksi vuodeksi.

2 § Asioiden käsittely

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin asioiden käsittelystä neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta kokoontuisi puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Lisäksi neuvottelukunta voisi kokoontua, jos vähintään puolet muista jäsenistä olisi sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten pyytänyt. Säännös mahdollistaisi sen, että neuvottelukunta voisi kokoontua myös siinä tapauksessa, ettei puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja kutsuisi sitä kokoon. Tällöin edellytyksenä kuitenkin olisi, että vähintään puolet neuvottelukunnan jäsenistä pyytäisi kokoontumista jonkin nimetyn asian käsittelemiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että neuvottelukunnalla olisi pääsihteeri, jonka sisäministeriö määräisi. Lisäksi neuvottelukunnalla voisi tarvittaessa olla myös muita sihteerejä. Pääsihteeri olisi sisäministeriön virkamies. Neuvottelukunnalla voisi olla myös hyvinvointialueiden ja ministeriön ehdottamia sihteereitä ja sisäministeriö nimeäisi sihteerit. Pääsihteeri sekä mahdolliset muut sihteerit eivät olisi neuvottelukunnan jäseniä.

Pykälän 3 momentin mukaan neuvottelukunta voisi kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita. Neuvottelukunnan olisi näin ollen mahdollista hankkia käyttöönsä asiantuntemusta, jota sillä ei muutoin olisi. Mahdolliset asiantuntijat eivät olisi neuvottelukunnan jäseniä.

3 § Jaostot

Pykälässä täsmennettäisiin, että neuvottelukunta voisi asettaa jaostoja asioiden valmistelua varten. Jaostojen jäseninä voisi olla neuvottelukunnan varsinaisten jäsenten ohella myös neuvottelukunnan varajäseniä ja neuvottelukunnan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Neuvottelukunta voisi säännöksen perusteella itse asettaa ja nimetä jaostoja sen mukaan, kuin se katsoo tarpeelliseksi. Neuvottelukunta päättäisi itse myös jaostojen kokoonpanosta siinä tarvittavan asiantuntemuksen pohjalta. Jaostot voisivat käsitellä esimerkiksi taloutta, rahoitusta, investointisuunnitelmia, tiedonhallintaa, tietohallintoa ja palveluiden järjestämistä koskevia asioita sekä EU- ja kansainvälisiä asioita. Jaostot voisivat hoitaa asioiden tarkempaa valmistelua ja ne voisivat kokoontua neuvottelukuntaa useammin. Neuvottelukuntaan kuulumattomilla jaoston jäsenillä olisi sama asema kuin neuvottelukuntaan kuuluvilla jaoston jäsenillä.

4 § Päätösvaltaisuus

Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin neuvottelukunnan ja jaostojen päätösvaltaisuudesta. Neuvottelukunta ja jaosto olisivat päätösvaltaisia, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet jäsenistä olisivat saapuvilla.

Asetuksen taloudelliset vaikutukset

Asetuksella ei ole itsenäisiä taloudellisia vaikutuksia.

Esityksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriössä virkatyönä.

Asetusluonnoksesta on järjestetty lausuntokierros ajalla 8.3.2022-20.4.2022. Lausuntoa pyydettiin ministeriöiltä, aluehallintovirastoilta, hyvinvointialueilta ja Helsingin kaupungilta, alueen pelastustoimilta, pelastuslaitoksilta sekä Suomen kuntaliitolta. Lausunnon antoivat Etelä-Karjalan pelastuslaitos, Etelä-Karjalan hyvinvointialueen väliaikainen valmisteluelin, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, Pirkanmaan pelastuslaitos, Satakunnan pelastuslaitos, Helsingin kaupunki, Kymenlaakson hyvinvointialue ja pelastuslaitos, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Keski-Suomen pelastuslaitos -liikelaitos, Pohjanmaan hyvinvointialue ja Pohjanmaan pelastuslaitos, pelastuslaitosten kumppanuusverkosto (pelastuslaitosten yhteinen lausunto), valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä aluehallintovirastot. Kuudessa lausunnossa ilmoitettiin, ettei lausunnonantajalla ole asiassa lausuttavaa. Lisäksi oikeusministeriö ilmoitti, ettei se lausu asiassa.

Useat pelastuslaitokset esittivät lausunnoissaan, että neuvottelukunnan jäseneksi tulisi nimetä jokaiselta hyvinvointialueelta pelastustoimen ylin viranhaltija tai henkilö, jolla olisi riittäväksi katsottava pelastustoimen osaaminen sekä pelastustoimen johtamiskokemus. Kahdessa lausunnossa todettiin, että neuvottelukunnan roolin tarkkaa määrittelyä vaikeuttaa, että sisäministeriön ja muiden toimijoiden ohjausrooli on osin määrittymättä ja että epäselväksi jää, mistä asioista neuvottelukunta voisi tosiasiallisesti päättää ja millainen olisi päätösten suhde toimialan ohjaukseen eri tasoilla.

Asetukseen ei tehty muutoksia. Hyvinvointialueet voivat itsehallintonsa nojalla päättää pelastustoimen neuvottelukuntaan nimettävästä edustajastaan.

Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2022.